

Андрија Вујовић

ТАЈНА И ЗАБРАНА ЗВАНА МИЛОШ С. МИЛОЈЕВИЋ

Момчило Селић: На овом, 27. састанку СРПСКОГ КЛУБА, говориће се о СРПСКОЈ АНТИЦИ, за коју је чак Дучић, у свом *Благу цара Радована и Јутрима са Леутара*, тврдио да је немамо. Јер, по страним школама учени да као народ постојимо тек од наводног доласка на Балкан, ни тај чувени седми век многи образовани Срби нису сматрали неким почетком, бројећи нас у историјске нације тек од Немањића. Но Милош Милојевић, историчар о коме ће вечерас говорити Андрија Вујовић, ценио је друкчије. Стигавши из тек ослобођене Србије у Петроград да студира права, упоредо је уписао и историју и етнологију, при том научивши све главне европске језике и многе старе. Ретко даровит и довољно учен да доноси утемељене закључке, први је озбиљно почео истраживати нашу старину. Пратили су га Сима Лукин Лазић, а у новије доба Олга Луковић Пјановић и Јован Деретић, но сви недовољно образовани у историјској, археолошкој, и етнолошкој струци. Стога нам тек предстоји да интердисциплинарни тимови способних истраживача њихове налазе и хипотезе потврде или побију, будући да је досада сам помен српске антике изазивао оштре реакције већине “европејских” Срба и њихових страних покровитеља. Сада препуштам реч Андрији који ће то дубље, шире и стручније објаснити.

Андрија Вујовић: Поштована господо и госпође, хвала Вам што сте дошли да чујете реч о једном од најзабрањенијих људи који су се крстили са три прста, једном од најзабрањенијих Срба свих времена. Прича о Милошу Милојевићу не може се почети самом причом о његовом животу, јер он је планина међу брежуљцима наше духовности, међу травом наше људскости он је храст. Његова прича није била величанствена само по томе што је истраживао прошлост, већ што је био спреман и да узме мач у руке и оде на прве линије фронта као четник у ратовима 1875-1878. Да бисмо могли објаснити како је дошло до појаве зване Милош Милојевић, морамо и да објаснимо шта је то *аутохтонистичка школа* коју је он предводио, и како је уопште дошло до тих школа, и таквих подјела.

Наиме, ратови у свету су ужасна ствар, остављају застрашујући број жртава. То су ратови на бојном пољу где се противник види, и на коме се пуца један у другог. Најгори су међутим они ратови који се воде иза бојног поља, идеолошки, политички ратови у којима се путем фалсификата историје, путем шизофреније нечијих политичких идеологија оправдава нечији национални програм, његов пут, његова стратегија. Е такву идеологију, такав програм створила је германска раса.

Треба објаснити због чега је она то урадила. Простор данашње Њемачке прије више од хиљаду година није припадао данашњим Нијемцима. Он је припадао Словенима вендске расе. И дан данас на територији Њемачке, у Горњој и Доњој Лужици народ се зове Лужички Срби, који су остаци вендске расе. Како је дошло до тога да од једног, како кажу историчари, вишемилionског народа, данас, на почетку 21. века, остане свега око сто хиљада Лужичких Срба? Укратко, у томе треба тражити неки *casus belli* германског катедризма. Видите, Нијемци су у свему завидели тим Вендима, том вендском соју. Све тековине своје назови старе ъемачке културе, поготово у прехришћанству, али и у хришћанском периоду, они су наслеђивали од вендске културе и цивилизације. И расли су им комплекси, љубоморе, мржње, и зависти. Та мржња, та завист и та љубомора покренуле су застрашујући талас геноцида. Од тридесет и седам вендских племена која су постојала на данашњој територији Њемачке, Чехословачке и Пољске, Нијемци су пре хиљаду година, покренувши три застрашујућа геноцида која су ишла у таласима у десетом, једанестом и дванаестом веку, довели то тога да од Венда остану само они који су се понемчили. Али с тим Нијемци нису били задовољни. Узели су један тотално неважан град једног од тих племена, од Шпремана, и прогласили га својом престоницом. То је Берлин. Е онда ће тај Берлин, који су Срби

направили, који су Словени утемељили, који је пао тек половином дванаестог века заједно с вендском царвином, постати центар свих најгорих фашистичких и ксенофобних идеја германске расе.

Није уопште застрашујуће то што су из Берлина кретале војне акције, и приче о продору на Исток, које су они имали увелико разрађене већ у 16. вијеку, него је проблем у томе што је одатле кренула једна изузетно прљава историјска школа, без икакве везе са науком, али са много везе са стратегијом политичке идеологије и оправдавања нечијих политичких циљева. Створен је германски катедризам нордијске школе. Германски катедризам нордијске школе почиње наине да се ствара још док српска деца нису била ни покопана, у 12. вијеку, кад су Нијемци већ почели да кривотворе своју историју. Сравнивши са земљом и уништивши све што је српско, вендско на том простору, кренули су и да фалсификују историју по свом моделу. Прво што су направили, и то још у 13. и 14. вијеку, јесте образац по коме су учили своју децу да никада нису постојали никакви Словени на њиховој земљи, већ да је она од искони њемачка, а да је њихова раса *Ueber Alles*. Кроз цијели 15. и 16. вијек, у спрези са католичком црквом и ватиканским центром, они су правили политичко-идеолошко залете не би ли такву политичку идеологију под кринком назови историје натурали другим народима. Но то им тада још није могло проћи код Словена, бар не у првом налету. Али у другом и трећем, током 17. и 18. вијека, онај народ који ми обичавамо да зовемо својом највећом словенском браћом, је прихватио германски катедризам нордијске школе. То су Руси. Прихватање германског катедризма од стране руских историчара оставило је ужасне последице, јер је огроман број руских историчара почео да самопоништава словенство на простору средње и западне Европе, и да самима себи уврежују, натурају размишљање да смо ми уствари тиква без корена. Како каже неумрли Милош С. Милојевић, по Нијемцима и њиховим руским епигонима ми смо се појавили једног лепог јутра као печурке после кише, бог те пита одакле. А што и не би могло 150 милиона Словена тако да се појави, одједном? Отприлике та је прича била.

Но, када се Србија ослобађала у 19. вијеку, поставило се питање њеног образовања, њеног школског система и то је ријешено на најгори могући начин. Ријешено је Доситејем Обрадовићем и њему сличнима. Они су отворили врата, тј. отшкринули, врата тада још нису била потпуно отворена, политичким идеологијама Запада које су потом зацариле као једина научна мисао у Србији. Сви наши умови, једва научени да се прекрсте јер су имали тек по двадесетак година, слани су у Грац, Беч, Берлин и остале западне центре, где су се хтјели не хтјели сусријели и са неописиво великом количином мржње која нема везе са науком, а коју су морали научити под именом историјског критичког правца. И сви наши научници – не само историчари, филолози, лингвисти, већ и многи други – тамо су учили ту науку. И још су већу грешку правили враћајући се овде и натурајући то што су тамо учили овом народу, овом поднебљу и овом простору. Последице њиховога дјеловања се данас виде на најбољи, боље речено на најгори могући начин. И то у времену, што рече Милош С. Милојевић, када Срби много више знају о Хотентотима и Тунгузима него о себи самима. У том лудилу ми имамо људе са српским именом и презименом, можда и вјернике Православне цркве, који су воде као наша назови елита, али који већ безмало двеста година спроводе германско-катедристички план на Балкану најсуровије што могу. Међу њима се у најгорем могућем смислу те ријечи истичу Љубомир Ковачевић, Иларион Руварац, Станоје Станојевић и да не набрајамо даље – а ни данашња Академија се ни по чему не разликује од тих њених германофилних зачетника.

Ми смо народ екстрема. Имамо екстремне издајце, а имамо и екстремне родољубе, спремне на највеће могуће жртвовање, што смо небројено пута доказали. У истом том времену када је европеизација захватала сваки део друштва, европске тековине су биле увожене у Београд, гдје би се усталиле па одатле ишле у цијело Српство. У таквом окружењу, у таквом хаосу јављају се, ничу као Богом благословени плодови, људи који су носили идеју српског народа и жељели да истраже његову прошлост и да се боре за њега. Такви људи су створили још у

19. вијеку један посебан историјски правац, који се не би могао звати “родољубљем”, јер у науци не постоје никакви родољубни системи. Наука може бити родољубива, али родољубив систем у науци може се извргнути у обожавање једног народа, у стварање фашистичке идеологије. Но те наше родољубиве историчаре оптужују да су били романтичари. Није истина, то су били екстреми, у сваком погледу и у сваком смислу. То су људи који су цијели свој живот прошли у неописивим мукама, јер су их сви остали поништавали, плували и газили, а они су и даље неуморним, Богом благословеним пером писали истине о српском народу. Међу таквим људима, још и прије Милоша Милојевића, истиче се Константин Николајевић, затим долази сам Милојевић, па Сима Лукин Лазић и Панта Срећковић. Пред почетак Другог рата, четрдесетих година, јавља се Анђелија Станчић Спајић, па неумрли Илија Живанчевић. Ту је наравно и највећи српски филолог Милан Будимир, који је жестоко подржавао овај правац, рекавши, упркос свега што се од њега очекивало на Београдском универзитету, да је свака друга српска ријеч старија од педесет векова. Но њему ни најгори непријатељи нису могли поријећи стручност, јер је један од најзнаменитијих српских филолога, највећих екстрема научних. Да не бисте мислили да је овакав научни правац пао с неба, и највећи српски етнолог, Веселин Чајкановић, био је аутохтониста, уз Милана Будимира и Милоша С. Милојевића. Значи, највећи српски етнолог, филолог, и историчар били су аутохтонисти. Они су историјским путевима, без икакве романтичарске жеље за које их оптужују, са изразитим критичким апаратом, кренули у истраживање свих могућих извора на које су у својим истраживањима наишли. Милош Милојевић је, зачуђујуће за данашње генерације које мисле да све почиње од њих, прије сто двадесет година користио систем упоредне филологије, који се тек данас обнавља у Београду. Усто данас ми видимо да његова књига, о којој ћу послије говорити, има неке елементе које ћемо ми можда схватити тек за неких 150 година – ако нас уопште буде било, и ако буде имало коме да се пренесе порука са ових страница.

Него, да покушамо да објаснимо живот тог духа и дива науке. Милош С. Милојевић је рођен 1840. године у селу Црна Бара у Подрињском срезу. Васпитаван је по православном обичају, из православног честитог села је дошао у Београд, као мудро дете завршио основну школу, завршио факултет правних наука и отишао у Москву даље да студира, јер је био најбољи студент права. Тамо је студирао три године. Претпостављам, да се питате шта је могао да заврши за три године? Но, он је истовремено студирао на три поља. Студирао је историјске и историјско-филозофске науке на Историјско-филозофском факултету у Москви, студирао је упоредну лингвистику, и права. Човјек те ширине и дубине, заправо екстрем, већ тада је могао схватити многе ствари у вези са прошлостју српскога народа које су многим прије њега, ако не и већини, биле обична магла и прашина. Али, у какву то Русију беше отишао Милош Милојевић? Он се нашао у Русији којом је већ двјеста година владао германски катедризам. Само понеки професори, попут Бођанског, и научници попут Лаванског и Вељмана нису припадали том правцу. Али руска званична наука, а поготово политичка идеологија, ишла је у том правцу. И баш тих година почиње да се гради великобугарска идеја на рачун обнове српске државе, што је значило супротстављање српској националној обнови. Видевши да ће Руси преко Бугара озбиљно угрозити Србе, Милош Милојевић се вратио у Србију.

Одмах је почео да пише и ради. Одмах је кренуо са неописивим пожртвовањем, које га није напуштало целог живота и које је представљало неотуђиви дио његове личности. Преобучен као просјак, или као обичан чобан, пастир, да га не би открили, он је обилазио целокупни простор данашње Македоније, Пиринске и Егејске Македоније, Албаније, Косова и Метохије. Ишао је и прикупљао српске народне обичаје и све их записивао. И тако је изашла тротомна књига “Обичаји укупног народа српског”. Ни дан данас ни један етнолог не може да настави његово дело, јер су њихове почетне позиције погрешне. Наиме ако желите неког да наведете на заблуду, довољно је да га усмерите на први погрешан корак и све ће потом бити све дубља и већа заблуда. Данашња етнологија не може да настави оно што је Милош Милојевић почео

баш због тога што је већ првим својим кораком кренула у заблуду. Стога нико данас не зна како је Милош Милојевић закључио да је то и то племе са простора данашње Албаније било српско. Или како да је то и то племе са простора данашње Северне Грчке у његово вријеме било српско итд.

Они не знају, уствари, да наставе путем Милоша Милојевића. То није само проблем етнолога, већ и историчара и лингвиста. Милојевић је велика једна непознаница, али то је намерно урађено. Без обзира на то, Милош С. Милојевић је истражујући те просторе, живећи у најпримитивнијим могућим условима, скупио огромну грађу и направио ту књигу.

После тог времена букнули су ратови. Седамдесетих и осамдесетих година Милош С. Милојевић је организовао добровољачке одреде за одбрану српског народа на простору Јужне Србије и Македоније. Његова дјелатност није се ту завршавала. Постаје професор на Богословском факултету, професор историје Српске православне цркве. А неки га данас оптужују да је био секташ, мада је био и остао један од највећих историчара Српске православне цркве, што је врло важно имати на уму. Поред свега почиње писати и многа друга дела, учествовати као четник у рату, слати добровољце. Али он добровољцима није махао када би возом кретали на ратиште, него их је повео. Осамдесетих година кад само заратили с Бугарима, само на једној линији није било српског пораза, и то на тремеђи, на врло важном тактичком центру код Сливнице. А са тих положаја последња се повукла јединица под командом Милоша С. Милојевића. Можете мислити, један екстрем, један научник који схвата шта је открио, и колико је то вредно, узима мач и иде на прве борбене линије. Имао је много веће шансе да погине него да преживи и постане јунак. Наравно, ми смо тај рат изгубили. За Милојевића то је био свети рат, но и тада је он тврдио да погрешно и несрећно вођен. Због тога се Милан Обреновић, краљ тадашње Србије, жестоко наљутио на њега, али су га ипак окитили орденима не би ли му запушили уста. Али Милошу С. Милојевићу се нису могла запушити уста. Кријенуо је у свој највећи бој за српску историју кад је видео да од војске и политике тадашње Србије нема ништа. Тада је наставио да истражује још дубље, да се бави науком и да своје књиге јевтино или у неким случајевима бесплатно дијели још неослобођеном народу не би ли он помоћу њих, учећи се, на примјер, из *Обичаја укупног народа српског*, очувао свој идентитет.

А онда се Милош Милојевић посвећује нашим светитељима. Служба Светог Симеона Мироточивог преведена је захваљујући њему. Служба Светој Петки Параскеви, коју су Бугари тада узимали као своју светитељку, преведена је захваљујући Милошу С. Милојевићу. Дечанска Хрисовуља, коју германски катедристи и данас користе, преведена је и објављена захваљујући Милошу С. Милојевићу. Али то је само делић његовог знања, његове науке. То је човјек који је схватио да би сутрашња покољења могла потпуно заборавити наше светиње и манастире те је одлучио да их попише. И то је учинио у једном огромном броју на простору данашње Јужне Србије, тзв. Македоније, дела Бугарске, Грчке и Албаније. Уз то дјело ишло је и дјело *Наше монахиње*. Записивао је све што је било везано за наше женско монаштво, од кад је створено.

Можете ли замислити тако свестрану личност! И онда, поред тога што је направио чувено Друго одјељење Богословије, које је спремало будуће учитеље и свештенике, и слало их на та подручја да би се очувао српски народ, он се затвара у четири зида и почиње да пише једно дјело коме се никада ништа слично неће наћи. Почиње да пише *Историју српског народа*, дјело на 4500 страна. Књига *Одломци историје Срба* у издању данашње Књижаре “Никола Пашић”, представља само дио онога што је објављено пре 120 година у Београду и садржи свега 400 страна, значи десети дио *Историје српског народа*. Послије ћемо нешто рећи о књизи, само да видимо шта се дешавало са рукописом. Наиме, Милош С. Милојевић је последице свег тог рада створио и Друштво Св. Саве, о коме, на примјер, данашњи академици праве зборник нигде не спомињући оснивача. То је исто као да правите зборник о теорији релативитета и не спомињете Ајнштајна, о *Горском вијенцу* без помјена Његоша. Али то је једноставно тако. Милош Милојевић је забрањен. Но то њега није омјело нити спријечило да

напише величанствено дјело које је ипак сачувано, јер је он настављао да ради, није стајао већ је писао и дјеловао на националном плану. Послије многих разочарења, одбачен од свих осим свога пријатеља Пантелије Срећковића, овај српски великан умро је 1897. године у Београду.

Сад ћу вам прочитати шта је написано у његовом некрологу: “Једна звезда на српском небу утрнула је. Она беше необична сјаја, те иако звезда осветљаваше далеку, далеку прошлост народа српскога, осветљаваше тамне кутове простора отаџбине Србинове, и на тој светлости ми познадосмо оно што нисмо познавали, видесмо браћу нашу, српски народ, у свим српским земљама. Звезда се угасила, али њена светлост још допире до нас и дуго ће, дуго светлети.” Милош С. Милојевић је био члан Ученог друштва. Но од свих учењака тадашњег Ученог друштва, будуће Академије, само је Панта Срећковић дошао на његову сахрану и рекао: “Рећи ћу само толико, српска мајка није родила сина као што је Милош Милојевић. Слава му!”

Како почети говорити о овој књизи? Најлакше је рећи да је она једно чудо какво се ријетко ако икако може написати, поготово у једном оваквом народу који не зна да поштује своје великане. Видите, ово чудо је најзобрањенија књига у историји писане речи. Своје друго, скраћено издање доживјела је захваљујући само личним напорима госпође која је директор издавачке куће “Никола Пашић”, и то послје 120 година. Што рече Предраг Милошевић у њеном предговору, мијењали су се и политички идеолози и краљеви и династије и политички правци, али забрана књиге је остала. Мијењали су се патријарси и становишта у цркви и односи у цркви, али забрана књиге је остала. Но, ипак су дошла времена да је Патријарх Павле освештао и благословио ову књигу. Значи, дошло је доба да се и ту неке ствари промјене.

А сада да вам кажем нешто о самом дјелу, о *Историји српског народа*. Наиме одмах на почетку, у уводу, Милош Милојевић говори о историји уопште и назива је *паметарницом*. Посматра је као основу поноса и идентитета једног народа, његовог образа и части. Он је савршено добро схватао да историја мора бити учитељица живота, али не само за једну генерацију, него вјечна, бесмртна. Да у своје идеалном облику мора бити егзактнија и од физике или математике. Јер математичке лажи могу да узрокују малу грешку, а историјске геноциде и ратове. То је Милош С. Милојевић сјајно схватио. И, ту је почињао од себе, што се испоставило као један од проблема са његовим дјелом. Јер он је почињао од своје науке и начина, не остављајући читаоцу могућност да се пење полако са њиме. Умјесто тога он је кријетао од онога што је он доказао и зато га је тешко пратити. Између осталог, разлучио је и филолошки и логички систем на ком почива српски језик. То данас нико не може да понови. Њему су биле јасне неке ствари пре 120 година, а данас нема ни филолога, ни лингвисте који могу, без обзира колико се претварали и упињали, да наставе његово дјело. Значи поред етнолога и историчара, ни лингвисти не могу наставити дјело Милоша С. Милојевића. Могу га само преписати, али поћи одакле је он стао не може нико. Можемо се једино надати да ће неке будуће генерације изнедрити неког способног да то учини.

У чему је, заправо, проблем? По свему судећи у томе што је многима тешко да разумеју шта је Милош Милојевић користио, плаше се. Сваког данашњег званичног историчара, кад такне ову књигу, обузима неописив страх. Ја то прилично добро знам јер студирам на Филозофском факултету, одсек за Историју. То је страх, то је параноја, то је шизофренија. Кад споменете његово име, одмах вас гледају као самаштеније!

Због чега је ова књига била забрањена? Због тога што даје истину о српском народу. Милош Милојевић није имао длаку на језику, а био је строго побожан, православни мирјанин, и једноставно је написао истину. Није писао лажи, да се неке свиђају а неке не. Он је једноставно написао оно што је истражио. А шта је то истраживао и шта је користио као изворе, то данас ни један тим од двестотинак експерата, и то руске Академије историчара, не би могао да слиједи, нарочито у оном дијелу гдје говори о Словенству у Азији. Врло важан

елеменат јесу и његови путописи и градиво за *Обичаје укупног народа српског*. Јер, он је схватио обичаје, па затим језик, разумјео његов логички систем, што га је потом довело до Индије. Све то заједно води до Индије. Свакога ко се не плаши германског катедризма и политичких идеологија које се називају критичким историјским правцем то наине води до Индије, а онога који сам себе лаже то води до седмог века. У Индији је Милош С. Милојевић сакупио, ја сам вршио њихов попис, нешто преко 4470 српских топонима – значи имена градова, река, планина, језера, области са простора Индије, Кине, Блискога Истока, Северне Кине, па даље све до Јужне и Западне Европе. То јест, у књизи која је само одломак, десети део његове књиге, налази се 4470 наших топонима.

Поред тога он користи изворе који су, што се каже, шпанска села за данашње историографе у нашој земљи. Он користи Цијен Зина, највећег кинеског будистичког просветитеља. Но данас ни једном научнику не би пало на памет да користи Цијен Зина за историју српског народа. А ко је био Цијен Зин? Цијен Зин је једна од највећих личности будизма у Кини, чувен и по томе што је два пута, да би се просветио, ишао у Индију. На тим путовањима он је описао све на шта је наилазио и то је један руски манастир објавио отприлике у вријеме Милојевићевог студирања у Москви. Милош је то превео са руског, уствари не превео, него користио директно, будући савршени познавалац свих словенских језика. И не само словенских већ и многих умрлих. Цијен Зин спомиње Индоевропљане, бијеле, плавооке, Куче, спомиње Рвате, спомиње Сабре, све живо спомиње идући тим путем до Индије и враћајући се, два пута. Данас да питате неке из Академије, да ли би користили Цијен Зина за српску националну историју, они би вас гледали бијело, не због тога што су стручњаци већ што појма немају, што им је неко дао титуле за подобност а не знање. Тај неко није баш много размишљао да ли историји треба да буде важнија њена схоластичка и политичка улога од научне. И до чега је Милојевић дошао? Он је схватио што данашњи историчари нису. На примјер, постоје племе које Аријан у *Анабази* спомиње на грчком језику, па касније новији историчари то име преводe на латински. Онда га Милош Милојевић преведe натраг са латинског на српски, јер то племе није могло имати латински корен, нити грчки, усред Индије. Невоља је наине била у томе што се те књиге биле писане да би се Азија и Индија, у доба тих старих историчара, приближила Грцима и Латинима. То је Милош Милојевић схватио. Он је зато пријеводe преводио и долазио до величанствених података. Између осталог, савршено добро познавао је и коте. Гдје се шта тачно налази на карти и шта му она казује. Располагао је ерудицијом која се данас тешко може схватити. Зато је и могао тачно примјетити да су ти и ти, рецимо племена Малићи која су ратовала против Александра и скоро га убила, имала пријестоницу у том и том граду. А да тај и тај град има исто име као топоним у Србији. Или, Паноско царство, које су ти Пама Сораби створили, престоница његова звала се Панкота. А онда Милојевић упозорава на баварско село које се зове Панкот. Он је био свјестан свих историјских процеса током 6000 година. То звучи невероватно, али је он био такав човјек. Између осталог, такав је био и што је читао величанственог Вељтмана, затим Ламанског. Вељтман је писао о аријском Словенству, Ламански о Словенству на простору Шпаније и Северне Африке. Милојевић је користио дјела научника који су били стручњаци, а потом ишао још даље од њих. Служио се и једним елементом који ће тек бити приједмет истраживања – дај Боже да то буде приједмет истраживања, јер је то алфа и омега српске историје – користио је *Буану Дарсу*. Шта је *Буана Дарса* нећу вам говорити због тога што је превише компликовано, само ћу вам рећи да користи једну представу свијета старих Веда и Арија. То је њему био доказ. Испрва нијесам разумио чему је то доказ, док нијесам, читајући, схватио да је представа свијета како су га замишљале древне Веде и Арији, могла бити доказ српског постојања у Индији. То значи да је буквално ушао у логички систем језика.

Знате ли колико је то тешко? Што рече господин Радован Дамјановић овдје једанпут, тако је кренула и Олга Луковић Пјановић па се безмало скаменила, није могла да говори, ништа. Значи, кренула бјеше да истражује филолошки, погрешним путем, а Милош Милојевић није. И он бјеше дошао до тога, али је прешао тај степен и наставио даље. Но то је врло, врло

тешко. Јер, то је огромна област.

А затим је Милојевић наишао на пјесму. Германски катедристи су ишли тако далеко да су тврдили да је пјесме измишљао, да је Милош Милојевић уствари измишљао пјесме српског народа које говоре о досељењу из Индије. Но, ко не вјерује нека у *Зборнику* наших јуначких пјесама – можете га наћи у књижари Академије наука – нађе пјесму “Иде шајка по мору” или “Свечи благо деле”. Јер, пјесма, народна, српска “Иде шајка по мору” говори о српској Индији. А пјесма “Свечи благо деле” говори о исељењу из Индије. А ту је пјесму узео Вук Караџић од једне слепе старице, ја мислим из Гргуреваца да је била. У њој се буквално описује због чега су ти стари Веде и Арије, Срби, отишли из Индије. Тај податак се сачувао у народној свијести. Да не идемо даље од тога. За све је то чудо и макар озбиљно питање, али не и за критичку историографију. За њих то је бајка, маштање, романтика, без везе и са чим стварним.

А онда је Милојевић, ослањајући се на пјесме, на обичаје, и на много шта друго, ушао у санскрит. Наравно лако му је било и у санскрт кад је претходно ушао у логички систем српског језика. Сваки улазак у логички систем српског језика директно води у најстарији језик на свету. Но ако смо народ из седмог вијека, како то да свако дијете може, играјући се српским речима, да открије и ријечи старе 4000 година? Али Милош С. Милојевић је ушао у тај језик и онда каже да та и та ријеч описује назив Србин. Кажу, не зна се шта значи “Србин”. Није истина да се не зна. Има 120 година како је то откривено. Ријеч Србин значи човек, ратник, владар, племић. Потом она означава људскост, јунаштво, храброст, величину, сјај итд. Све то значи облик *србх* на санскрту, који уствари и није санскрит (“савршени” или “завршени”), већ један још старији облик. Затим, наводно се не зна се шта значи ријеч *сармати*, *сарм*. Но погледајте у Милојевићевим дјелима гдје он описује што значи сарм. Он нам је пружио основе за даља истраживања, а ми смо стали и зато се тако ујаловили.

То је, значи, један елемент који је врло важан. Милојевић је на примјер рекао да је српска ријеч *мантрати* у Индији *мантр*. Наша *нана*, њихова *нанах*, не могу их све набрајати, овдје их има више од двије стотине, те вас позивам да најбоље сами видите шта све ту пише.

Идемо даље. Значи, поред тога што је доказао српску старину у Индији, он говори о таласима насељавања, исељавања из Индије. Пазите, величанствено је то што је Милош Милојевић и без открића Лепенског вира, до кога је дошло готово сто година послје његове смрти, савршене знао да је на Балкану наше поријекло, не усуђујући се међутим отворено то и да тврди. А ми смо касније у историјској науци, пошто га нико није могао достојно следити, направили поделу на индоевропску и аутохтонистичку школу. Аутохтонистичка школа сматрала је да Срби никад нису изашли са Балкана, и даље их ништа није занимало, а индоевропска да су они у ствари дошли из Индије. И обе су биле у праву, не схватајући заправо да су само саставни дјелови једне истине. И једна и друга компонента јесу само дјелови истине о српском народу. А Милош Милојевић је то знао. Он је писао о таласима расељавања из Индије. Тврдио је да су се у времену које се може одредити на око 4000 година прије Господа Исуса Христа Срби у једном великом таласу повлачења из Индије упутили на сјевер, на простор данашњег Сибира. А да су отприлике 3800 година прије Христа у другом таласу кријенули до предјела Кавказа. У приближно исто вријеме Срби су отишли и до простора данашњег Ирана. Томе ваља додати и слиједиће: из Сибира је један дио српског народа отишао на крајњи исток, раздвојивши се у два крака. Један је стигао и до Јапана око 3500 година пре Христа. То је народ Аину, чији језик спада у словенску, такозвану московљанску групу језика, и којима је крст са четири слова с основно знамење а вук поштована животиња, могло би се рећи главно божанство, као у старих Срба Веселина Чајкановића. Милојевићево дјело могао је значи наставити само неко ко је хтио да види неке ствари. Но, у страха су велике очи, те таквих није било.

Идемо даље. Милојевић тврди да је потом дошло до исељавања с Кавказа у два таласа. И то је индоевропска филолошка школа, и то француска, и потврдила. Са подручја Кавказа

Индоевропљани с једне стране насељавају Европу, а други крак иде на југ, преко Блиског Истока и обале Северне Африке до Шпаније, гдје су се ова два крака поново спојила. То је та посебна иберска култура и цивилизација. И све је то порицано, а наука била упућивана у потпуно погрешном правцу. Због чега? Само да би неки Нијемци казали да Срби нијесу у седмом веку живјели на Балкану, но да су досељеници, што је врло значајно ако се жели домоћи блискоисточне нафте и освојити цио свијет, на шта се своди цио њихов *Drang nach Osten*, њихов идеолошки програм. Тако је злогука, шизофрена глупост германског катедризма замијенила истину у науци. То је жалосно.

Но Милојевић је занемарујући све те сплетке писао да су се Срби потом доселили на простор Русије. И ту наводи пјесме, и шта руски историчари говоре о настанку имена *срб*, шта пишу о козацима и њиховом поријеклу, и шта козаци и козачки атамани о томе сами казују, итд. И онда помиње Венде, о којима сам прије говорио. Затим се књига прекида, будући да се ради само о одломцима, којих има два: један од 150 страна, други од 250.

Затим истражује прошлост Срба на Балкану и пише да је савршено свјестан да су Илири Срби. Но то се данас не признаје. А знате ли због чега? Јер ако истражите индијску религију како је он учинио, ако се упознате са индијским старинама, врло ћете лако повезати светост змије Веда и Арија са светошћу змије у Илира, којима је змија главно божанство. Ту и не може бити разлике јер се ради о истим религијским системима. Међусобно удаљени у простору, они су један из другог настали – који од којег већ је друго питање. И Милојевић иде даље. Пише о римској власти, и шта се дешавало у њено доба на овом подручју. И тако стиже до петог вијека нове ере, па нас подсећа да смо ми пре Немањића на Балкану имали династију од 52 владара. И цијела та династија је записана у *Љетопису пона Дукљанина*. А тај *Љетопис* је уништен и имамо само једну копију, мада је Милош Милојевић имао и дјелове оригинала. Но данас постоји само једна једина копија и она се налази – где случајности – у Ватиканској библиотеци. И то препис М. Марулића из 16. века. И погледајте шта се даље дешава. Милош С. Милојевић је, захваљујући својим личним истраживањима у Македонији, доказао да се ту не ради о некој држави која је настала између 5. и 12. вијека, и која се, како се тврди, простирала на простору данашње Дукље, већ да је ријеч о средишту те државности на ширем простору Косова и Македоније, и то западне. Као потврду наводи и српска племена која у своје поријекло стављају царева о којима ми данас појма немамо.

У цијелом овом случају, ваља поставити питање Српској православној цркви на које она нема одговор. То јест, овдје имамо бар пет хиљада питања, која је Милош Милојевић тада поставио, на која Српска православна црква нема одговора. А најважније од њих јесте: по чијем је налогу наш свети цар Будимир Давид Други из 9. вијека, кога овдје Милојевић спомиње уз његово житије и напомену да пола Македоније слави ту славу, избачен из Календара? Ко се то усудио? Па, онај коме није одговарало да Срби овдје имају цара у 9. вијеку. То се радило из политичких и идеолошких разлога. Да не наводим најекстремније примере. Тако је Сима Лозанић, кога хвалимо као великог хемичара, био заиста велики хемичар. Јер требало је уништити фреске српскога цара по тзв. грчким манастирима по Македонији, што је Сима Лозанић и учинио. Просипао је хемијске растворе по фрескама те се данас сматрају оштећеним од времена. То нису радили само Турци. Зна се тачно по којим је манастирима то чинио Сима Лозанић. Због чега? Јер су то били ћирилични записи, а Нијемци су о томе и тада размишљали. Конзул руски у Скадру каже да је његов колега само у једном дану уништио све ћириличне записе у једној цркви у Скадру. Значи то се радило, уништавало се. И зато ми ни данас не можемо да истражујемо у тим предјелима, и данас је Србима забрањено и да уђу у Македонију или Албанију. Не можемо да истражујемо, а тамо се налази до 90 посто историје о којој говори Милош Милојевић, кад спомиње наше владаре од 5. до 12. вијека.

На крају долазимо и до Немањића. И тек ту се поштени истраживач може шокирати и разочарати истовремено, видевши као смо и ту лагани и преварени. Ја сам мислио да су катедристи бар ту оставили честице истине. Професор Бођански са Московског

универзитета, из времена када Милош Милојевић тамо студирао, спомиње да су Украјинци вечно захвални цару Душану Силном, који је разбио Татаре у једној бици и заштитио их од погрома до којих би дошло да су их Татари надвладали. Милојевић је зато поред свих својих дјела написао и једно о Немањићима, које је пружило потпуно другачију слику о прошлости Немањића од оне познате нама. Да она не би изгледала фантастична треба напоменути да се цијела наша историја средњег вијека заснива на неких 120 повеља и 10 новчића из доба обласних господара. Деведесет посто књига које су истраживале било шта из прошлости српског народа су забрањене. Ми говоримо о историји средњег вијека, а Душанов законик није сачуван у оригиналу. То је тек посебна прича. Наиме, тај Законик води директно поријекло из ведско-аријског права, из Мануовог законика, како је то је истражио велики Илија Живанчевић у својој *Књизи новом покољењу*. Тако је дошло до тога да ми на основу Душановог законика који није сачуван у оригиналу, и на основу светосавског Законоправила, које је алфа и омега српских црквених закона а од кога нису преведена ни два листа од осам стотина постојећих, ми на основу непреведених и необрађених основних података из наше баштине закључујемо о српском средњем вијеку. Зато је и могуће да германски катедристи тврде да је Душанов законик састављен од византијског обичајног права, од византијског црквеног права и нешто мало српског обичајног права. То је исто као да кажемо да овдје у Београду живе Срби, Кинези и Јапанци. Истина је да 50 тачака закона припада византијском законодавству, но 150 припада Мануовом. И то је Илија Живанчевић лепо доказао. У Мануовом законнику имате запис: ако великаш удари великаша толико и толико да плати. Иста таква одредба уз другачије називе постоји и у Душановом законнику. Но, дјело Милоша Милојевића не завршава се ни са Немањићима ни са Душановим законодавством и сличним. Он даље износи капиталне историјске чињенице о погромима над Србима у 17. и 18. вијеку, на подручју тадашње Угарске.

Све у свему Милојевић је био један екстрем, екстрем који се није стидјео Нијемаца, Ватикана, санкција, овога или онога, већ се једноставно затворио у себе и радио свој посао. Сви су га пљували осим Панте Срећковића и појединих његових колега, професора на Богословском факултету. А он је величанствено настављао да иде својим путем и откривао ствари. И пет страна његовог дјела било је довољно за нечији докторат. Кад су научници коначно кренули да истражују оно што је он започео, они паметнији као Светислав Билбија и Радивој Пешић су искористили његове напомене о, рецимо, Србима у Италији и сличне, и дошли до својих закључака. По овоме испада да је Милош Милојевић малтене унапријед знао шта ће бити откривено, пошто су се и његове претпоставке шта ће се тек пронаћи на подручју Италије и Балкана показале тачним читавих 70 година послије његове смрти.

И, умјесто коначног закључка о Милошу С. Милојевићу – великану српске, европске и светске науке – ваља рећи и ово: нема ни једне енциклопедије у овој земљи која га спомиње, нити кад је умро нити кад је рођен. Његово најважније дјело се не спомиње. Једноставно, потпуно је избрисан. У Академији наука се разговара о Друштву Св. Саве без помјена његовог оснивача Милоша Милојевића. А колико им је сметао док је био жив можемо наслути и из захтјева аустријске и турске владе Обреновићима да укину Друштво Св. Саве. Очигледно, то Друштво и његовог оснивача наши непријатељи нису сматрали безазленим. С друге стране ми цијенимо као историчара Стојана Новаковића који је од највећег турског кољача, једнога паше, добио медаљу за научна достигнућа. И то се сматра критичком историографијом, науком, шта ли. Усто ваља имати на уму да док је и један аутохтониста, екстрем, жив, сви катедристи ћуте. Ту се стичу и завјера порицања и завјера ћутања, или да говоримо о *програму*, за оне којима се не свиђа ријеч завера. Међутим како који аутохтониста умре, они помолу главе. Тако је Иларион Руварац, најгори српски монах свих времена и аустријски агент, псовао мајку Милошу С. Милојевићу, кад му ништа друго није могао. Но ништа што су сви они чињели није спријечило да дјело Милоша Милојевића дође до нас и да нам пружи наду да ћемо макар покушати, и бар дјелимично ако не потпуно успјети, да наставимо његов научни рад. Овдје је присутан г. Радован Дамјановић, који је ушао дубоко у

логички систем језика, и иде Милојевићевим правцем. Овдје је присутан г. Радован Томашевић, који је рекао једну сјајну ствар. Наиме, Арнаути тврде да су њихови закони од Леке Дукађина а испада да су из доба бронзе, и да представљају патријархалне законе Срба. Значи, Милојевићево дјело се наставља, дај Боже и да се овековјечи, јер – и то не кажем из националног поноса или ради националне обнове, већ једноставно због истине – само истина о себи може Србима у овом времену пружити могућност да се носе са истинским непријатељима, и лажним пријатељима. Хвала вам.

(Предавање на тему *Непознанице српске повести*, одржано 29. августа, 2002. године у Књижари *Жагор* у Београду, у оквиру редовних састанака СРПСКОГ КЛУБА)

Андрија Вујовић рођен је 1977. Дубровнику. Основну и средњу школу завршио у Херцег Новом. Студира историју на Филозофском факултету у Београду. Од новембра 2000. активиста Отачественог покрета Образ. Идејни оснивач и први председник прве студентске православне организације на Београдском универзитету после Другог светског рата, Свети Јустин Философ. Члан СРПСКОГ КЛУБА. Живи у Београду.